

Međunarodni pokret Crvenog križa i Crvenog polumjeseca

Ivana Pašer

Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, ŠNZ "Andrija Štampar", PDS javno zdravstvo 2013 /2014

Međunarodni dan Crvenog križa i Crvenog polumjeseca obilježava se 8. svibnja na dan na koji 1828. godine rođen Henry Dunant – osnivač Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca. Naime, u lipnju 1859. godine u Italiji se vodila posljednja bitka za neovisnost poslije koje su austrijanci protjerani sa sjevera Italije. Ishod bitke koja je trajala 15 sati bilo je 400 tisuća ranjenika koji su umirali na bojnopolju. Henry Dunant, tada mladi trgovac iz Ženeve, zatekao se u blizini bojnopolja. Kada je shvatio da ne može sam pomoći svim ranjenicima među civilima je počeo tražiti dobrovoljce. Uspio je sakupiti volontere koji će mu pomoći u zbrinjavanju ranjenika i smještavanju u crkve i privatne kuće. Iako je veliki broj ljudi zajedno s njime bio voljan pomoći i brinuti za ranjenike Henry je uvidio da nitko od njih ne raspolaže dovoljnim medicinskim znanjem i tada mu na pamet pada ideja o osnivanju međunarodnog društva za pomoć pri kojima bi i države imale ključnu ulogu. U svom djelu "Sjećanje na Solferino" ideju o stvaranju međunarodnog društva za pomoć izražava kroz nastojanje da se potpiše međunarodna konvencija koja će osigurati zaštitu civila žrtava rata, a biti zasnovani na principu nepristranosti i okupljati dobrovoljce obučene za pružanje pomoći ranjenicima. Naposljetku 1864. godine (22. kolovoza), nakon što je zajedno s nekoliko istomišljenika gore spomenutu ideju predstavljao svijetu, u Ženevi je potpisana prva Konvencija koja se odnosi na zaštitu ranjenika u kopnenim snagama – dan osnivanja organizacije Crvenog križa. Kao znak zaštite i raspoznavanja usvojen je crveni križ na bijelom polju. U godinama koje su slijedile, postupno se stvaraju nacionalna društava Crvenog križa. U cijelom svijetu počinje obuka dobrovoljaca za pružanje prve pomoći bolesnima i ranjenima. Sedam temeljnih načela čine bit Pokreta. Prihvaćena su na 20. međunarodnoj konferenciji u Ženevi 1965. godine. Osnovna načela Pokreta su Humanost, Neutralnost, Dobrovoljnost, Jedinost i Univerzalnost. Unutar Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca djeluju nacionalna društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca, Međunarodni odbor Crvenog križa i Međunarodna federaciju društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca. Tijela Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca čine Međunarodna konferencija, Vijeće izaslanika i Stalna komisija.

Hrvatski Crveni križ je početkom 2011. godine započeo s provedbom projekta nazvanog "Bolnica Bezbolnica" namijenjenog djeci koja se nalaze na bolničkom liječenju. Dio je međunarodnog projekta "Smiling Hospital". Projekt se provodi zahvaljujući donacijama dobrotvornih članova Hrvatskog Crvenog križa koji jednom godišnje doniraju financijska sredstva. U projekt su uključeni volonteri i zaposlenici Crvenog križa koji u suradnji s umjetnicima i zabavljačima provode glazbene, likovne, dramske i druge kreativne radionice. U dvije zagrebačke dječje bolnice (Dječjoj bolnici Srebrnjak i Klinici za dječje bolesti Zagreb) projekt provode volonteri i zaposlenici Hrvatskog Crvenog križa. Ovakav kreativan način pomaganja u liječenju pokazao se kao pravi pogodak jer su mali bolesnici i sami u mogućnosti sudjelovati u radionicama kroz pjesmu, ples te likovno izražavanje. Posebno veselje vlada kad im u goste dođe netko od poznatih pjevača, plesača ili sportaša. U rujnu ove godine, avezano uz provedbu projekta "Smiling hospital", male bolesnike u dječjoj bolnici Zagreb razvaselila je kreativno edukativna udruga "Putujući zmaj" u organizaciji Hrvatskog Crvenog križa. Cilj i svrha jednog takvog programa je pomoći bolesnoj djeci da sa što manje straha prihvate boravak u bolnici.

Međunarodna federacija Crvenog križa i Crvenog polumjeseca započela je, 1984. godine, program vezan uz brigu djece na način da su roditelji i skrbnici upućeni na koji način poboljšati zdravlje djece. Sastavni dio programa činila je edukacija osoba iz cijelog svijeta (volonteri). Sam program ograničen je na problematiku vezanu uz prevenciju proljeva i otpornosti na istu. Praćenje djece u spomenutom programu koji provodi Kolumbijski Crveni križ pokazalo je povećanje broja cijepljene djece i korištenje oralne rehidracijske otopine (ORS), a time i smanjenje smrtnosti od proljeva. Program je omogućio Federaciji spoznaju o tome na koji način pristupiti problemu, odnosno, što je kao metoda prihvatljivo, a što nije. Uključivanje navedenog programa u već postojeće programe pridonijelo je uspjehu i Crvenom križu u Indiji i Crvenom polumjesecu u Bangladešu. Fleksibilnost se pokazala važnom u razvoju nacionalnog Child Alive programa i materijala za obuku. Samim programom uspostavljeni su novi odnosi s drugim vladama, međunarodnim organizacijama i nevladinim organizacijama. Program je potvrdio da u opasnim (katastrofalnim) situacijama i onima koje to nisu ugroženi ljudi i zdravstveni problemi ulaze u istu kategoriju. Na primjer, ospice i proljev su glavni uzroci smrti za djecu izbjeglica. Program je prepoznao potrebu za dosljednošću i primicanje zdravstvenog obrazovanja između nevladinih organizacija, međunarodnih organizacija i vlada. Također je naglašena poruka i za provedbu osnovnih anketa. Federacija je primijenila spoznaje i u programu AIDS. Time su, na korištenje i primjenu, dobiveni podaci za osobe uključene u AIDS program, na nacionalnoj razini.

Program AIDS-a snažno se zalagao protiv diskriminacije HIV pozitivnih osoba, i za uključivanje tih osoba u nacionalne programe. U tijeku svog rada i djelovanja Program AIDS-a morao je iznaći načina kako se boriti protiv pogrešnih i neistinitih informacija.

Pokret je najveća i najstarija svjetska humanitarna organizacija, prisutna sa svojim aktivnostima u skoro svim zemljama svijeta, te svojim humanitarnim idealima ujedinjuje milijune članova (više od 115 milijuna članova).

Literatura:

1. www.redcross.int (the Magazine of the International Red Cross and Red Crescent movement)
2. www.hck.hr
3. Dick.B.Hygie 1992:11 (2 suppl): 53-8, a tale of two programmes - a health education success story from the International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies